

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Wally Tiborné ügyvéd által képviselt **"A" Kft.** (felperes címe) **felperesnek** a dr. Varjú András ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2007. január 29. napján kelt 1.P.20.809/2006/14. számú ítélete ellen az alperes által 15. és 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

ÍTÉLETET:

Az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 120.000.-/Egyszázhuszezer/ Ft másodfokú perköltséget, az államnak pedig az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztálya felhívásában írtak szerint 361.700.-/Háromszázhatvanegyezer-hétszáz/ Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, viselje továbbá a fellebbezésével kapcsolatban felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.028.034,- Ft-os és ennek 2005. november 26-tól járó késedelmi kamatát, továbbá 120.000,- Ft perköltséget. Az alperest 264.000,- Ft, a felperest 97.700,- Ft feljegyzett illeték állam javára való megfizetésére kötelezte. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a jelenleg felszámolás alatt álló felperesnek az alperes és **"B"** és **"C"** voltak az ügyvezetői. A cég tényleges vezetését az alperes látta el. A társasági szerződés az ügyvezető feladatává tette egyebek mellett a társaság tevékenységének, gazdálkodásának irányítását, a mérleg- és vagyonkimutatás elkészítését, gondoskodást a társaság üzleti könyvének szabályszerű vezetéséről. A Kft. a **"helység"1** hrsz-ú ingatlant 2000. március 23-án 13.375.000,- Ft vételárért értékesítette a **"D"** Kft-nek, majd 2000. július 18-án a szerződéses vételárat 11.550.000,- Ft-ra módosították. A szerződésnél a felperest az alperes képviselte, aki július 5-én 13.375.000,- Ft vételárat átvett, 10.775.000,- Ft-ot ügyvédi letétbe helyezett, ebből július 18-án 1.825.000,- Ft-ot a **"D"** Kft. felvett.

Megállapította a bíróság, hogy a vételárból pénzbevételként 2.700.000,- Ft nem került a társaság könyvelésében kimutatásra, ez az év végi könyvelésben és beszámolóban is - vevői tartozásként - a követelések között szerepelt. Az ügyvédi letétből 2000. szeptember 21-én 100.000,- Ft felvételére került sor - mely a könyvelésből hiányzik -, október 3-án a bankszámlára 8.850.000,- Ft került átutalásra.

A Veszprém Megyei Bíróság 2003. október 27-i kezdő időponttal elrendelte a felperes felszámolását. Az alperes a zárómérleget és egyéb iratokat a felszámolónak átadta, a mérlegadatokat szerint ekkor a társaság 2.300.000,- Ft készpénz és 610.000,- Ft követelésállománnyal rendelkezett. Ebben az időpontban a pénztári készpénzállománynak legalább 5.917.000,- Ft-nak kellett volna lennie. A számlán - mivel 8.850.000,- Ft-ból csak 6.645.344,- Ft volt az igazolt felhasználás - 2.204.656,- Ft-nak kellett volna lennie.

Megállapította a bíróság, hogy a felperes könyvelésből hiányoznak az alaphozonylatok és a főkönyvi könyvelés dokumentációja, a főkönyvi könyvelés általában nem támasztja alá az adóbevallást és a beszámolót (mérleg, eredmény-kimutatás). A beszámolóban olyan adatok szerepelnek, amelyek tartalma ismeretlen és a könyvelésben sincsenek rögzítve.

A megyei bíróság kiemelte, hogy a Veszprémi Városi Bíróság 11.B.966/2005/7. sorszámu, 2005. november 25-én jogerőre emelkedett ítéletével az alperest egyéb bűncselekmény mellett 1 rb. csődbüntetésben is bűnösnek mondta ki. A beszerzett szakértői véleményre alapított ítéleti megállapítás szerint a zárómérlegben szereplő adatokkal szemben a bizonylatokkal alátámasztott pénztári készpénzállomány 5.917.000,- Ft, a nem könyvelt bankszámlapénz felhasználás 2.205.000,- Ft volt, így a felszámolás kezdő időpontjában 8.222.000,- Ft készpénzvagyonnal rendelkezett a Kft., ezzel azonban az alperes nem tudott elszámolni.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában mindenekelőtt leszögezte, hogy a felperesi kereset elbírálásának alapjául az 1997. évi CXIV. törvény (régí Gt.) 29. §. (1) bekezdése szolgál. Ennek értelmében a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal, a társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A jogszabályok, a társasági szerződés, a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik vétkes megszegésével okozott károkért a társasággal szemben a polgári jog szabályai szerint felelnek.

Az alperes elmulasztotta ügyvezetői kötelezettségeit, nem gondoskodott a társaság üzleti könyveinek szabályszerű vezetéséről, a mérleg és vagyonkimutatás elkészítéséről. A büntetőeljárásban beszerzett, de a per anyagává tett igazságügyi könyvszakértői vélemény szerint összességében mintegy 8.122.000,- Ft az az összeg, amellyel a felszámolás elrendelésekor az alperesnek el kellett volna számolni. Ezt a pénzt az alperes a felszámolási eljárás során a felszámolónak nem adta át, ez a felperesnél kétség kívül kárként jelentkezik. A szakvélemény alapján megállapítható, hogy a felperes működése és ügyvitele során a számviteli törvény legalapvetőbb elve, a valódiság sérült, de megállapítható a bizonylat-megőrzési, a leltározási, leltárkészítési kötelezettség elmulasztása, a bizonylati okmányfegyelem hiányossága. Az alperes nem tett eleget a vezető tisztségviselőtől elvárható fokozott gondosság követelményének, ezért a gazdasági társasággal szemben kártérítési felelősséggel tartozik.

A bíróság kiemelte még, hogy a régi Gt. irányadó rendelkezése a Ptk. 339. §. (1) bekezdésében foglaltakhoz képest a vezető tisztségviselők felelősségénél nem egyszerűen csak az adott személytől, hanem hangsúlyozottan az adott tisztséget betöltő személytől való fokozottabb elvárhatóságot vesz alapul.

Utalt arra, hogy az alperes vitatta a büntetőeljárás során beszerzett könyvszakértői véleményt, azonban a bizonyítási teherről, valamint a szakértői bizonyítás lehetőségéről való tájékoztatás után sem terjesztett elő bizonyítási indítványt, ezért a bíróság az ítélet meghozatalánál a büntetőügyben született és a büntető ítéletben is felhasznált szakértői véleményt elfogadta.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi kártérítési követelés szempontjából nincs annak jelentősége, hogy a cég értékesített ingatlana milyen állapotban volt, a vételáron belül milyen összeget képviselt a telek és a felépítmény értéke, mert a rendelkezésre álló iratok igazolják, hogy az ingatlan vételára befolyt a felpereshez, ám a pénz későbbi felhasználása megfelelő bizonylatolás hiányában nem követhető nyomon. Nincsen jelentősége annak sem, hogy a szomszéd ingatlant mikor és milyen vételárért idegenítették el, ezért a bíróság az ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványokat nem teljesítette.

A peradatok - a számviteli bizonylatok készítése, megőrzése körében felmerült hiányosságoknak és az ezzel kapcsolatos alperesi hanyagságnak köszönhetően - nem támasztják alá azt az alperesi előadást, hogy a céghez befolyt pénzt az ingatlan karbantartására fordította.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Az elsőfokú eljárás során előadott álláspontját és bizonyítási indítványait fenntartotta. A büntetőügyben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény perben való felhasználásával kapcsolatosan kiemelte, hogy a Pp. 4. §. (1) bekezdése szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti, az ítéletet a perben felvett bizonyítékokra kellett volna alapítani. A szakvélemény a büntetőeljárás során a jegyzőkönyvben foglaltak szerint módosításra került. Sérelmezte, hogy a bíróság nem rendelt ki ingatlanforgalmi szakértőt és hangsúlyozta, hogy semmi sem zárta ki az adásvételi szerződés módosítását, a vételár megváltoztatását. Kifogásolta, hogy a bíróság a Ptk. 339. §-ában foglalt feltételek, a kárösszeg, a jogellenes magatartás, az okozati összefüggés és vétkesség vonatkozásában nem folytatta le megfelelően a vizsgálatot. E tekintetben a felperes a rá háruló bizonyítási tehernek nem tudott eleget tenni, a büntető ítéletre való hivatkozása önmagában erre nem alkalmas. Vitatta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint az alperes, mint ügyvezető a könyvelési anyag hiányosságaiért felelősséggel tartozna. Álláspontja szerint ezekért a könyvelő felel. A régi Gt. 29. §. (1) bekezdésére utalással hangsúlyozta, hogy felelősségének alapját csak a vétkes köteleességszegés képezheti, ez azonban nem került bizonyításra.

A másodfokú eljárás során az alperes hangsúlyozta, hogy polgári perben a bíróság az egyéb körülmények vizsgálata nélkül nem alapíthatja a tényállást egy büntetőeljárásban készült szakvéleményre. A büntetőeljárás iratai nem fordítják meg a bizonyítási terhet, az továbbra is a felperesen van.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a büntetőbírószak bíróság bűnösséget megállapító ítéletét nem lehet vitássá tenni. A bűnösség megállapítása pedig azon alapult, hogy az ügyvezető a szakértő által megállapított összeggel nem tudott elszámolni.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alaptalan.

A megyei bíróság a per eldöntéséhez szükséges tényeket feltárta, azok megfelelő, okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, döntésével az ítéletábra egyetért, csupán - az alperesi fellebbezésre tekintettel - az alábbiakat emeli ki.

A felperes keresetét arra alapította, hogy az alperes, mint a cég ügyvezetője a társaság pénzeszközeivel nem számolt el, nem adta át azokat a felszámolónak, tehát nem hagyta a cég rendelkezése alatt. A Pp.164.§. /1/ bekezdése értelmében ezen állítások bizonyítása a felperest terhelte. A Pp.3.§. /5/ bekezdése szerint ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakoszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas.

Nem sértett tehát eljárasi jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor a felperes indítványára az alperessel szemben lefolytatott büntetőeljárás iratanyagát az eljárás anyagává tette, és a büntetőeljárás során beszerzett könyvszakértői véleményt bizonyítékként értékelte. A szakvélemény - melyet a fellebbezésben foglaltakkal szemben a szakértő a büntetőeljárásban megtartott tárgyaláson a perben releváns megállapítások tekintetében kifejezetten megerősített - nem homályos, nem hiányos, önmagával, illetőleg bizonyított tényekkel ellentétben nem áll, helyességét az egyéb peradatok sem teszik kétségessé. A megyei bíróság a szakértői véleményt annak megfelelő értékelésével fogadta el a tényállás alapjául: nem kétséges, hogy a felpereshez az ingatlan vételára befolyt, a felperesnek a felszámolás elrendelésekor mintegy 8.122.000.- Ft-tal kellett volna rendelkeznie, ezzel azonban az alperes nem tudott elszámolni.

Miután a szakértői véleményt az alperes vitatta, az elsőfokú bíróság - 9. sorszámu végzésében - e tekintetben helyesen telepítette a továbbiakban a bizonyítási terhet az alperesre. A Pp.3.§. /3/ bekezdésében foglaltaknak maradéktalanul megfelelő tájékoztatást adott az alperesnek a bizonyítandó tényekről, a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről, a bizonyítási teherről. Tájékoztatása arra is kiterjedt, hogy a szakértői vélemény megállapításainak cáfolatára további szakértői bizonyítás útján kerülhetne sor, az alperes azonban ilyen tartalmú bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

Az ítéletábra utal arra, hogy a Pp.4.§. /1/ bekezdése szerint a bíróságot valóban nem köti más hatóság döntése, illetve az azokban megállapított tényállás, azonban a felperes nem is elsősorban a büntetőeljárásban született ítéletre, hanem a büntetőeljárás során beszerzett szakértői véleményre alapozta keresetét, és az elsőfokú bíróság is a szakértői véleményben foglaltak alapján állapította meg a tényállást. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül a Pp.4.§. /2/ bekezdése, mely szerint ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ebből a

jogszabályi rendelkezésből nyilvánvalóan következik az is, hogy a polgári bíróságnak a bűncselekményt jogerősen elbíráló ítéleti tényálláshoz képest nem áll módjában oly mértékben eltérő tényállás megállapítása, mely a bűncselekmény elkövetését kérdőjelezné meg. A jelen perben tehát a bíróság az alperes erre irányuló megfelelő indítványa esetében is legfeljebb olyan megállapításokat tehetett volna, melyek csupán összepszerűségében érintik a felperesi követelést.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy az alperes által indítványozott ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére nincs szükség, ugyanis a felperesi kereseti követelés alapjául szolgáló tényállás megállapítása és az abból levonandó jogi következtetések körében nem releváns az a körülmény, hogy a szomszédos ingatlan milyen forgalmi értéken cserélt gazdát, illetve az értékesített ingatlan milyen állapotban volt. Ugyancsak nincs az ügy érdemére kihatással az a körülmény, hogy a felek a szerződéses vételárat milyen célból módosították. Csupán annak van jelentősége, hogy a felpereshez kétségtelenül befolyt vételárnak a felperes tevékenysége körében történő, megfelelő felhasználásáról az alperes nem tudott számot adni. A hiány kialakulásában az alperest mint ügyvezetőt - a megyei bíróság ítéletében kifejtettek szerint - vétkes kötelelességszegés terheli, megsértette a tőle elvárható fokozott gondosság követelményét.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§. /2/ bekezdés első fordulata alapján helybenhagyta, az eredménytelenül fellebbező alperest pedig a Pp.78.§-a alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték és a felmerült költségei viselésére, továbbá a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. /2/ bekezdés a./ pontjában és /5/, /6/ bekezdésében írtak szerint - a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányosan - 100.000.- Ft + áfa összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség felperesnek való megfizetésére.

Győr, 2008. február 13.

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: